

Concept Jaarverslag Stichting Farmacie Mondiaal 2022

Inleiding:

Visie

Farmacie Mondiaal onderschrijft de visie van de Verenigde Naties en de World Health Organisation dat iedereen recht heeft op gezondheid en toegang tot essentiële medicijnen. De farmacie, zowel vanuit de producten als de kennis, draagt bij aan de gezondheid van individuen en is daarmee een bijdrage aan het verwezenlijken van het recht op gezondheid.

Missie

Farmacie Mondiaal heeft als missie een bijdrage leveren aan structurele verbetering van de farmaceutische zorg in ontwikkelingslanden. In Nederland heeft de farmacie een zeer hoge graad van ontwikkeling bereikt en beschikt de beroepsgroep van apothekers over een enorme schat aan kennis en kunde. Het behoort tot onze maatschappelijke verantwoordelijkheid dat kennis ook gedeeld wordt met collega's, en via hen naar de individuen, uit de zich ontwikkelende landen.

Strategie

Farmacie Mondiaal heeft een primaire focus op kennisoverdracht en het stimuleren van de zelfredzaamheid. Wij doen dat met name door het ondersteunen van kleinschalige projectvormen, waarbij wij de projectleiders persoonlijk kennen. De eindverantwoordelijkheid van de projecten ligt altijd bij de projectleider. De bijdrage van Farmacie Mondiaal kan bestaan uit een financiële donatie, het overdragen van kennis en het met elkaar in contact brengen van mensen binnen ons netwerk. Belangrijk criterium is altijd of er een duurzame verbetering tot stand gebracht kan worden. Daarnaast wil FM het belang van farmaceutische ontwikkelingshulp duiden door samen te werken met internationale organisaties, aanwezig te zijn op farmaceutische beroepsbijeenkomsten, via verschillende publicaties en onze website.

Het bestuur was als volgt samengesteld:

Fred Blokzijl, voorzitter,
Mieke van Hattum, secretaris,
Thijs Balk, penningmeester,
Endriean Prajitno, lid
Blessing Odigie, lid
Erna Berkhof, lid

Het bestuur heeft vijf keer vergaderd, waarvan één keer fysiek in Groningen. De andere gevallen waren via videobellen. In deze vergaderingen is vooral gesproken over de projecten en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor activiteiten c.q. donaties.

Projecten

Senegal

Linda de Groot is vele jaren actief geweest met diverse projecten in Senegal die ondersteunt werden en worden door Farmacie Mondiaal. Zij heeft in al die jaren een groot netwerk opgebouwd onder andere met de katholieke kerk in Senegal en met Michel Mendy, priester van het Bisdom Ziguinchor in het zuiden van Senegal die ook als arts werkzaam is in een ziekenhuis daar. Michel Mendy is ook verantwoordelijk voor een groot aantal gezondheidsposten in de regio en voor de scholing van de medewerkers.

Sinds 2020 sponsoren we jaarlijks een aantal medewerkers van de posten om ze de mogelijkheid te geven om de basisopleiding tot depositair te volgen. De opleiding wordt verzorgd door het Institut Supérieur de Promotion de la Santé in Ziguinchor. Het is een fulltime opleiding van een jaar en de kosten bedragen ca € 1140 per jaar per student. De afgelopen vier jaar hebben we elk jaar zeven mensen de mogelijkheid geboden om de opleiding te volgen. De duur van de opleiding is tien maanden. Aan de orde komen o.a. farmacotherapie, administratie, hygiëne, EHBO, wetgeving, omgangskunde en het beroepsgeheim. De afgestudeerde studenten zijn verantwoordelijk voor de voorraad en de conditie van de geneesmiddelen.

Linda is helaas eind 2022 overleden en is het laatste jaar niet meer in staat geweest naar Senegal af te reizen. We zijn haar zeer dankbaar voor het vele werk dat ze daar mede namens ons gedaan heeft in de bijna 20 jaar dat ze daar actief is geweest. Haar betrokkenheid en inzet waren groot en ze heeft zich daar zeer geliefd mee gemaakt. Ook voor haarzelf waren haar werkzaamheden een belangrijk onderdeel van haar leven. Gelukkig is ze in de tweede helft van 2022 in staat geweest haar werkzaamheden en contacten over te dragen aan een opvolger en hebben we Ad Hoevenaars bereid gevonden de werkzaamheden van Linda over te nemen. In november 2022 is hij met Mieke van Hattum afgereisd naar Ziguinchor en heeft kennis gemaakt met Michel Mendy. Er zijn drie ziekenhuizen en tien posten bezocht. Ook is de school bezocht waar de depositairs worden opgeleid. Het komende jaar moet een beslissing genomen worden over de toekomst van de opleiding. Het aantal depositairs is zo goed als toereikend. De focus zal meer gaan liggen op na- en bijscholing.

In Gambia is Care for Natural bezocht. Onderzocht gaat worden in hoeverre wij kunnen bijdragen bij het verspreiden van kennis over de behandeling van brandwonden met aloë vera.

Rwanda

Knowledge Transfer Project Rwanda

Net zoals in 2021 waren er in 2022 helaas weinig vorderingen met betrekking tot het Rwanda-project. De Rwandese projecteigenaar is van werkgever gewisseld waardoor de nadruk niet meer op dit project kwam te liggen. Endriean heeft de bal bij de projecteigenaar gelegd, maar er is helaas geen reactie meer uit voortgekomen.

Met de drie Nederlandse deelnemers is afgesproken dat ze de reis naar Rwanda kunnen voortzetten zodra het Rwandese onderzoek bij de lokale autoriteiten is aangemeld, waarna ze het praktische gedeelte uit kunnen voeren in de lokale ziekenhuizen. Deze afspraak blijft staan.

EPN

EPN geeft cursussen aan gezondheidsmedewerkers over geneesmiddelen in Low and Middle Income Countries (LMIC).

Website:

We believe access to quality-assured medicines and its rational use is a Right. Access to quality pharmaceutical care is a basic human right. We collaborate with partners to build locally sustainable solutions to access to quality-assure medicines and its rational use to all, in a just and compassionate manner.

Change Begins with the Pharmacists.

Pharmacists complete the patient journey in many facilities. Whether in-patient or out-patient, a pharmacist has intimate conversations with patients and in many cases (especially community pharmacies), they have more interactions with patients. Access to quality-assured medicines and its rational use, begins with the pharmacist and is twofold; first, his/her competence within the pharmaceutical care and systems, and secondly, the ability to build relationship with the patient and communicate the appropriate use of medicines.

De contacten lopen via Richard Mputu.

In 2019 zijn we overeengekomen dat Farmacie Mondiaal € 6000,- doneert gedurende drie jaar ten behoeve van de structurele werkzaamheden en nogmaals € 6000,- om een cursus te ontwikkelen met behulp van Farmacie Mondiaal. In totaal is dit 36000,-. In 2020 is een start gemaakt met een E-learning programma. Studenten uit heel Afrika kunnen hierop intekenen. Dit E-Learning programma is inmiddels flink uitgebreid.

Afgelopen jaar hebben 88 studenten zich geregistreerd. Hiervan hebben 36 studenten minimaal één cursus afgerond en 24 hebben een actieplan gemaakt.

Toegang tot het internet is met name in Nigeria een probleem door de hoge kosten.

Ook blijkt dat de begeleiding van de studenten meer tijd kost dan ingeschat.

Farmacie Mondiaal is gevraagd een bijdrage te leveren aan de toekomstvisie van EPN. In hoeverre wij daar de expertise hebben om dit gestalte te geven valt nog te bezien. Door covid-19 zijn er geen bijeenkomsten geweest.

Oeganda

Frans Bosman en Henk Schut zijn in 2020 een project gestart om bereidingsapparatuur in Nederland in te zamelen en dit naar de Makerere University of Kampala in Uganda te brengen. Op deze universiteit ontbrak het aan apparatuur en kennis om studenten met praktijkonderwijs te scholen in de bereiding van geneesmiddelen. De inzameling is succesvol geweest en de container met apparatuur is eind 2021 aangekomen en is in 2022 uitgepakt bij de Universiteit. Frans Bosman heeft hierbij geholpen. Een deel van de apparatuur is in gebruik, maar aanvullende scholing is nodig om alle apparatuur te kunnen gebruiken. Op dit vlak is er vertraging opgetreden door drie factoren. De drijvende kracht vanuit Uganda, professor Richard Adome, is helaas in 2022 uit dienst getreden. Ook het hoofd van de universiteit/het departement is vervangen. Daarnaast heeft Uganda tot diep in

2022 te maken gehad met maatregelen rondom de COVID-19 pandemie. We staan in contact met de universiteit en Richard Adome om het project zo snel mogelijk weer op te pakken.

Fondsenwerving

In 2022 waren de inkomsten via particuliere en zakelijke donaties zoals verwacht en ongeveer gelijk aan de afgelopen jaren. Voor het uitvoeren van onze huidige projecten is dit voldoende. Om de donaties op peil te blijven houden zullen we in de komende jaren meer donateurs werven door een andere invulling van onze aanwezigheid op het KNMP Congres en meer gebruik te gaan maken van sociale media.

Apparaten

Diverse apotheken stelden apparatuur beschikbaar waarvoor de stichting een goede bestemming heeft weten te vinden. Hier heeft met name Henk Schut een belangrijke rol in gespeeld. Hij verzamelt de apparatuur bij de verschillende apotheken, beoordeelt deze en laat deze zo nodig repareren. Vervolgens kijkt hij of het gebruikt kan worden voor een lopend project (bijvoorbeeld voor Oeganda) of verkoopt hij de apparatuur. De inkomsten komen ten goede van de stichting.

In 2022 heeft de verkoop van apparatuur € 436,- opgeleverd.

PR-activiteiten

In augustus 2022 is het verslag van Frans Bosman over het project in Oeganda gepubliceerd in het Pharmaceutisch Weekblad (PW). De redactie van het PW heeft daarbij ook in een apart artikel de mogelijkheid voor apothekers om vrijwilligers werk te doen in het buitenland via FM benoemd. Beide artikelen hebben naar verwachting positief bijgedragen aan de naamsbekendheid van FM onder Nederlandse apothekers.

Verder zijn er dit jaar twee nieuwsbrieven verschenen om onze sponsors en geïnteresseerden op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen binnen FM.

Toelichting op de financiële jaarstukken

De onkosten zijn zo laag mogelijk gehouden. De beloning van het bestuur is nihil. Er is een ruime reserve. De inkomsten via donaties is ongeveer gelijk gebleven en voldoende om onze projecten uit te voeren.

De jaarrekening 2022 wordt, zodra deze is goedgekeurd door het bestuur en de accountant, op onze website geplaatst.

Tot slot

We hebben onze donateurs nodig voor de broodnodige gelden. Wij danken onze donateurs voor hun vertrouwen en bijdragen. Zij zijn onmisbaar.

Bovendien een woord van dank aan de KNMP die onze aanwezigheid op de congresdagen mogelijk maakt en het transport van de stand-koffer verzorgt. We hopen dat we daar snel weer gebruik van kunnen maken.